

BİLGE STRATEJİ

Cilt 9, Sayı 17, Güz 2017

BİLGE ADAMLAR
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

BİLGE STRATEJİ

Jeopolitik, Ekonomi-Politik ve Sosyo-Kültürel Araştırmalar Dergisi

Geo-Politics, Political Economy and Socio-Cultural Research Journal

Cilt 9, Sayı 17, Güz 2017 / *Vol.9, No. 17, Fall 2017*

ISSN: 1309-212X

İmtiyaz Sahibi / Published By: Bilge Adamlar Stratejik Araştırma Eğt. Dan. Tan. Lob. ve Org. Hiz. A.Ş.

Editör / Editor: Prof. Dr. Atilla SANDIKLI

Yardımcı Editörler / Associate Editors: Dr. Elnur İSMAYIL

Kapak ve Grafik Tasarım / Graphic Designer: Sertaç DURMAZ

Yayına Hazırlayanlar / Editorial Staff: Tuba ÇAVUŞ

Yayın Türü / Publication Type: Yerel Süreli Yayın / *Local Periodicals*

Yayın Şekli / Publication Form: 6 Aylık (Ekim ve Nisan) / Türkçe ve İngilizce

Baskı / Printing House:

Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi

Mecidiyeköy Yolu Caddesi, Celil Ağa İş Merkezi, No:10, Kat:9, Daire:36-38, Mecidiyeköy-İSTANBUL

www.bilgesam.org | www.bilgestrateji.com | editor@bilgestrateji.com

Tel: 0 212 217 65 91 - Faks: 0 212 217 65 93

Bilge Strateji yılda iki kere Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi (BİLGESAM) tarafından yayımlanan hakemli bir dergidir. Tübitak ULAKBİM, EBSCO HOST, Columbia International Affairs Online (CIAO) ve ASOS tarafından taranmakta ve dizinlenmektedir. Dergide ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazarlara aittir, BİLGESAM'ın düşüncesi ve politikasını yansıtan metinler olarak değerlendirilemez.

© Bilge Strateji'nin tüm hakları saklıdır. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

BİLGESAM's Wise Strategy Journal is a peer-reviewed journal published on a biannual basis.

This Journal is currently indexed by Tübitak ULAKBİM, EBSCO HOST, Columbia International Affairs Online (CIAO) and ASOS databases. The opinions expressed herein are those of the author and do not necessarily reflect the views and policies of BİLGESAM.

© All rights reserved. No portion of this publication may be reproduced, copied, transmitted without the written permission of

BİLGESAM.

BİLGE STRATEJİ

Danışma Kurulu	Salim DERVİŞOĞLU, <i>E. Oramiral</i>
<i>Advisory Board</i>	İlter TÜRKMEN, <i>E. Bakan/Büyükelçi</i>
	Kutlu AKTAŞ, <i>E. Bakan/Vali</i>
	Necdet Yılmaz TİMUR, <i>E. Orgeneral</i>
	Oktar ATAMAN, <i>E. Orgeneral</i>
	Emin Murat BİLGEL, <i>E. Oramiral</i>
	Sabahattin ERGİN, <i>E. Koramiral</i>
	Sönmez KÖKSAL, <i>E. Büyükelçi</i>
	Güner ÖZTEK, <i>E. Büyükelçi</i>
	Özdem SANBERK, <i>E. Büyükelçi</i>
	Ümit PAMİR, <i>E. Büyükelçi</i>
	A. Oğuz ÇELİKKOL, <i>Dr., E. Büyükelçi</i>
	Ahmet Ünal ÇEVİKÖZ, <i>E. Büyükelçi</i>
	Halil AKINCI, <i>E. Büyükelçi</i>
	Sami SELÇUK, <i>Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi</i>
	Ali KARAOSMANOĞLU, <i>Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi</i>
	Ersin ONULDURAN, <i>Prof. Dr., Ankara Üniversitesi</i>
	İlter TURAN, <i>Prof. Dr., İstanbul Bilgi Üniversitesi</i>
	Nur VERGİN, <i>Prof. Dr.</i>
	Orhan GÜVENEN, <i>Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi</i>
	Çelik KURTOĞLU, <i>Prof. Dr.</i>
	Oktay F. TANRISEVER, <i>Prof. Dr., ODTÜ</i>
	Sami KOHEN, <i>Gazeteci-Yazar</i>

Yayın Kurulu	Ali KARAOSMANOĞLU, <i>Prof. Dr., Bilkent Üniversitesi</i>
<i>Editorial Board</i>	Nurşin ATEŞOĞLU GÜNEY, <i>Prof. Dr., Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi</i>
	Atilla SANDIKLI, <i>Prof. Dr., Haliç Üniversitesi</i>
	A. Oğuz ÇELİKKOL, <i>Dr., Kültür Üniversitesi</i>

9. Cilt, 17. Sayı

Hakem Listesi

- Nurşin ATEŞOĞLU GÜNEY, *Prof. Dr., Bahçeşehir Kıbrıs Üniversitesi*
- Bora BAYRAKTAR, *Yrd. Doç. Dr. İstanbul Kültür Üniversitesi*
- Çağla Gül YESEVİ, *Yrd. Doç. Dr. İstanbul Kültür Üniversitesi*
- Gökay ÖZERİM, *Yrd. Doç. Dr. Yaşar Üniversitesi*
- Vişne KORKMAZ, *Prof. Dr. Yıldız Teknik Üniversitesi*
- Abdulvahap AKINCI, *Doç. Dr. Kocaeli Üniversitesi*
- Birsen HEKİMOĞLU, *Prof. Dr. İstanbul Üniversitesi*
- Filiz İRGE, *Yrd. Doç. Dr. Marmara Üniversitesi*
- Murat Necip ARMAN, *Doç. Dr. Adnan Menderes Üniversitesi*
- Müge AKNUR, *Doç. Dr. Dokuz Eylül Üniversitesi*
- Süleyman Sezgin MERCAN, *Yrd. Doç. Dr. Başkent Üniversitesi*
- Kamuran REÇBER, *Prof. Dr. Uludağ Üniversitesi*
- Fulya EREKER, *Yrd. Doç. Dr. Altınbaş Üniversitesi*
- Yelda DEMİRAG, *Prof. Dr., Başkent Üniversitesi*
- Emine Sare AYDIN YILMAZ, *Doç.Dr., İstanbul Ticaret Üniversitesi*
- Umut UZER, *Doç.Dr., İstanbul Teknik Üniversitesi*
- Yasin ATLIOĞLU, *Yrd.Doç.Dr., Ömer Halisdemir Üniversitesi*
- Kadri Kaan RENDA, *Dr., Hacettepe Üniversitesi*
- Müge AKNUR, *Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi*
- Levent BAŞTÜRK, *Öğretim Görevlisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi*

Editör'den...

Terörizm ve göç olgularının dönüşüm içerisinde olduğu günümüz koşullarında, jeopolitik konumu itibarıyla bölgesel ve küresel güç mücadelelerinden fazlasıyla etkilenen bir ülke olarak Türkiye'nin, bu gelişmeleri analitik bir bakış açısıyla değerlendirmesinin gerekliliği doğmaktadır. Bu çerçevede, Bilge Strateji dergisinin Güz 2017 sayısında, Yemen Krizi'nde bölgesel güç mücadeleleri, İsrail-Filistin meselesi, uluslararası terörizm, uluslararası göç ve deniz güvenliği, askeri darbeler ve Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği gibi küresel ve bölgesel konulara değinilmiştir. Bu sayımızda iki yorum, beş makale ve bir kitap değerlendirmesi bulunmaktadır.

“Kudüs'teki Huzursuzluk Üçüncü İntifada'ya Yol Açabilir” başlıklı ilk yorum yazısında Prof. Dr. Yossi Mekelberg, İsrail'in Harem-i Şerif olarak bilinen ibadet yeriyle ilgili son krizi değerlendirmiştir. Mekelberg bu yazısında, İsrail ile Ürdün arasında yapılan anlaşmanın uzun vadeli sakinlik ve istikrar getireceğini ifade etmektedir. Ayrıca Kudüs'te yaşanan bu gerginliğin bir Üçüncü İntifada'yı oluşturma ihtimalinin olduğunu belirtir.

“İşgalin 50. Yılında Kudüs” adlı diğer yorum yazısında Yrd. Doç. Dr. Bora Bayraktar, Kutsal mekân Kudüs'ün hassas konumu çerçevesinde, Harem-i Şerif'te yaşanan olayları değerlendirir. İsrail'in güvenlik gerekçesiyle attığı adımları, 50 yıldır süregelen statüsünü değiştirmeye yönelik attığı adımlar olarak değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizer.

“Terörizmin Uluslararası Sistem ve Uluslararası Hukuk İlişkisinde Ortak Tanımlama Sorunu”, başlıklı makalesinde Yrd. Doç. Dr. Yusuf Çınar, güncel bir sorun olarak karşımıza çıkan terörizmin ortak tanımlanmasından bahseder. Makalesinde Çınar, terörizmin tanımlanmasında ulus devletin uluslararası sistem ile kurmuş olduğu ilişkinin niteliğini ele almaktadır. Makalede ayrıca, self determinasyon ve terörizm arasındaki ilişki tartışılmaktadır.

“How can Turkey Protect Its Interests in the European Union?: A Special Focus on the Role of the European People's Party” başlıklı makalesinde Yrd. Doç. Dr. Uğur Burç Yıldız, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ndeki çıkarlarını korumak konusundaki, Avrupa Halk Partisi'nin rolünü değerlendirir. Avrupa Halk Partisi'nin, Avrupa Birliği'nin kurumlarında karar alımına etki eden en önemli siyasi güç olduğundan, partinin görüşlerinin sadece Avrupa Birliği için değil Türkiye için de önemli olduğunu vurgular. Çalışmada, Adalet ve Kalkınma Partisi'ne Brüksel'deki ofisinin güçlendirilmesi önerilir.

“27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve Sonrasındaki Askeri Müdahaleler ile 15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminin Sebep, Sonuç, Planlama ve İcralarının Mukayeseli Analizi” adlı makalesinde Yrd. Doç. Dr. Savaş Biçer; halk tarafından başarılı bir şekilde yenilgiye uğratılmış 15 Temmuz 2016 gecesi Türkiye'de meydana

gelen darbe teşebbüsü ile 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve sonrasındaki askeri müdahaleleri kıyaslar. Makalede, askeri darbelerin başarılı olsun ya da olmasın, nedenleri ile Türkiye’de askeri darbelerle yol açan siyasi süreçler ve Türk siyasi hayatında geçmişte yaşanan darbeler ile 15 Temmuz kalkışmasının benzerlik ve farklılıkları analiz edilmektedir.

“Yemen Krizinde Suudi Arabistan ve İran’ın Bölgesel Güç Mücadelesi” adlı makalesinde Ali Semir; Yemen’de meydana gelen krizin Orta Doğu’nun jeopolitik ve jeoekonomik sorunlarını ortaya çıkardığını ifade eder. İran’ın Şii eksenli yayımları ve çevreleyici politikalarının güvenlik tehdidi algısına yol açtığını ve Orta Doğu’da bölgesel bir ittifak kuşağının ortaya çıktığını vurgular. Semir; Yemen’deki çatışmanın dolaylı olarak Suudi Arabistan ve İran’ın Arap Yarımadası’ndaki güç ve hüfuz mücadelesi olduğunu belirtir.

Dr. Burak Şakir Şeker, “International Law of the Sea and Maritime Security Implications Arising From the Ongoing Crisis Related to Migration by Sea” adlı makalesinde, denizden göç krizlerindeki yeni eğilimleri tartışmakta ve insan ticareti ile göçmen kaçakçılığı hakkındaki uluslararası hukuki ve politik araçların yeterliliğini ve uygulamalarını deniz emniyeti ve güvenliği ile birlikte incelemektedir. Makale, önemli ulusal ve uluslararası kurumların sorunu yatıştırma ve önlemedeki görev ve zorluklarını dikkate almaktadır.

Bu sayının kitap değerlendirmesi bölümünde ise Tuba Çavuş, Patrick Cockburn tarafından yazılan “Kaos ve Halifelik Ortadoğu Mücadelesinde Cihatçılar ve Batı” isimli kitabını tahlil ederek dergimize katkıda bulunmuştur.

Dergideki makalelerin, yorumların ve değerlendirmelerin okuyucuya faydalı olmasını ve ilgili literatüre katkıda bulunmasını dilerim.

Prof. Dr. Atilla SANDIKLI
Haliç Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

Yorumlar

Kudüs'teki Huzursuzluk Üçüncü İntifadaya Yol Açabilir
Yossi MEKELBERG _____ 1

İşgalin 50. Yılında Kudüs
Bora BAYRAKTAR _____ 7

Makaleler

**27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve Sonrasındaki Askeri Müdahaleler ile
15 Temmuz 2016 Darbe Girişiminin Sebep, Sonuç, Planlama ve
İcralarının Mukayeseli Analizi**
Savaş BİÇER _____ 13

**Terörizmin Uluslararası Sistem ve Uluslararası Hukuk İlişkisinde
Ortak Tanımlama Sorunu**
Yusuf ÇINAR _____ 33

**Türkiye Avrupa Birliği'ndeki Çıkarlarını Nasıl Koruyabilir?:
Avrupa Halk Partisi'nin Rolü**
Uğur Burç YILDIZ _____ 69

Yemen Krizinde Suudi Arabistan ve İran'ın Bölgesel Güç Mücadelesi
Ali SEMİN _____ 97

**Devam Eden Denizden Göç Krizinden Kaynaklanan Uluslararası Deniz
Hukuku ve Deniz Güvenliği Uygulamaları**
Burak Şakir ŞEKER _____ 131

Kitap Değerlendirmesi

**Günlüklerde Gerçeği Aramak: Cockburn'ün Kaos ve Halifeliği /
Patrick Cockburn**
Tuba ÇAVUŞ _____ 149

CONTENTS

Commentaries

Unrest in Jerusalem Could Lead to a Third Intifada
Yossi MEKELBERG _____ 1

Jerusalem in the 50th Year of Occupation
Bora BAYRAKTAR _____ 7

Articles

Military Analysis of the Cause, Consequence, Planning and Execution of the Military Intervention of 27 May 1960 Military Strike and the Impact Initiative of December 15, 2016
Savaş BİÇER _____ 13

The Problem of Common Definition of Terrorism in Relation to International System and International Law
Yusuf ÇINAR _____ 33

How can Turkey Protect Its Interests in the European Union?: The Role of the European People's Party
Uğur Burç YILDIZ _____ 69

Regional Power Struggle of Saudi Arabia and Iran in Yemen Crisis
Ali SEMİN _____ 97

International Law of the Sea and Maritime Security Implications Arising From the Ongoing Crisis Related to Migration by Sea
Burak Şakir ŞEKER _____ 131

Book Reviews

Chaos and Caliphate: The Jihadi Struggle for the Middle East / Patrick Cockburn
Tuba ÇAVUŞ _____ 149